

ערר
1820/14

- בעניין: 1. _____ חוסיני, ילידת 3.4.1992, מחוסרת מעמד בעולם
2. _____ חוסיני, ת"ז _____
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר –
ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד בנימין אחסתרובה (מ"ר 58088) ו/או נועה
דיאמונד (מ"ר 54665) ו/או סיגי בן ארי (מ"ר 37566) ו/או חוה
מטרס-עירון (מ"ר 35174) ו/או ענת גונן (מ"ר 28359) ו/או דניאל
שנהר (מ"ר 41065) ו/או בילאל סביחאת (מ"ר 49838) ו/או עביר
ג'ובראן-דכוור (מ"ר 44346)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העוררות

- נ ג ד -

1. רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
2. הוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטאריים

באמצעות פרקליטי הלשכה המשפטית
רח' כנפי נשרים 15, ירושלים
טל: 02-5489888; פקס: 02-5489886

המשיבות

ערר

בית הדין הנכבד מתבקש להורות למשיבות לחדול לאלתר מהשיהוי המתמשך בו הן נוקטות בטיפולן בעניינן של העוררות, תוך כיבוד החלטת ועדת ההשגה, אשר הורתה להן לפני למעלה משמונה חודשים, באופן שאינו משתמע לשתי פנים, לשוב וליתן החלטה חדשה בבקשתן של העוררות לקבלת מעמד של ממש בישראל עבור העוררת 1.

פתח דבר

ערר זה מוגש לבית הדין הנכבד לאחר חודשים רבים, רבים מדיי, בהם ממתונות העוררות לקבלת החלטה מחודשת מהמשיבה 2 בעניין הסדרת מעמדה בישראל של העוררת 1 בישראל מטעמים הומניטאריים. יודגש כבר עתה, כי העוררת 1 הינה מחוסרת מעמד בעולם כולו ומי שמיום היוולדה ועד עצם היום הזה חיה בירושלים באופן רציף ועניינה נדון בפני המשיבה 2. ברם, על אף שגם המשיבה 2 הכירה בטעמים ההומניטאריים העומדים בבסיס בקשתה של העוררת לקבלת מעמד בישראל, כל שהיא הסכימה לתת לעוררת 1 בסופם של ההליכים שהתקיימו בעניינה מספר שנים, הוא אשרת תייר עם רישיון שהייה לתקופה של שנתיים בלבד, כאשר לאחריהן תוכל העוררת 1 להגיש בקשה לשדרוג מעמדה, אשר תיבחן בהתאם לנסיבות העדכניות באותה עת.

הואיל והסעד שניתן לעוררת 1, שהינה כאמור מחוסרת כל מעמד בעולם, אינו נותן מענה של ממש למצוקתה, הגישו העוררות השגה בעניין לוועדת ההשגה לזרים של המשיבה 1. ואכן, בעקבות ההשגה שהגישו העוררות בעניין, החליטה ועדת ההשגה בחודש אוקטובר דאשתקד כי עניינה של העוררת 1 יושב לצורך מתן החלטה מחודשת בעניינה למשיבה 2, שתיתן החלטה חדשה בעניין תוך התחשבות בהתמשכות ההליכים בעניינה של העוררת 1 עד כה. דא עקא, שעד עצם היום הזה ממתינות העוררות למתן החלטה בעניין על ידי המשיבה 2, אך זו מבוששת לבוא. הערר דנן עוסק אם כן בהתנהלות פסולה וכושלת של המשיבות בטיפולן בבקשה ובפגיעה הקשה שפוגעת התנהלות זו בעוררות, ובפרט בעוררת 1.

החלק העובדתי

הצדדים

1. **העוררת 1** היא מחוסרת מעמד שנמצאה בחודש אפריל 1992 כתינוקת בת יומה בפתח בית היתומים "דאר אל טפל" בירושלים המזרחית, ללא כל פרט או מסמך מזהה. במהלך שנת 2010 נקבעו שמה ותאריך לידתה על ידי בית המשפט לענייני משפחה בירושלים. מקום לידתה וזהות הוריה הביולוגיים אינם ידועים ובשנת 2013 ניתנה לה אשרת תייר עם היתר עבודה, בה היא מחזיקה עד עצם היום הזה.
2. **העוררת 2** היא תושבת קבע בישראל ומנהלת המעונות בבית היתומים שבפתחו נמצאה העוררת 1 ואשר לקחה אותה תחת חסותה וגידלה אותה כבת וכבשר מבשרה.
3. **העוררת 3** היא עמותה רשומה, אשר שמה לה למטרה לסייע, בין השאר, לתושבי ירושלים המזרחית ובני משפחותיהם אשר נפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעוררת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו.
4. **המשיבה 1** הינה רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול, שבראשה עומד בתקופה הרלוונטית לערר, מר אמנון בן-עמי, המכהן כמנכ"ל רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול.
5. **המשיבה 2** היא הוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטאריים שבראשותה עומד מנכ"ל המשיבה 1, ובסמכותה לבחון בקשות של זרים לקבלת מעמד בישראל מכח חוק הכניסה לישראל התשי"ב-1952 מטעמים הומניטאריים. סמכויות המשיבה 2 ואופן עבודתה נקבעו בנוהל פנימי של המשיבה 1, נוהל מס' 5.2.0022.

רקע עובדתי ומיצוי הליכים

עניינן של העוררות

6. ביום 6.4.1992 נמצאה העוררת 1 בפתח בית היתומים דאר אל טפל בירושלים ללא כל פרט או מסמך מזהה. ניכר היה כי העוררת 1 נולדה ככל הנראה אך מספר שעות קודם למציאתה. בבית היתומים לקחה אותה העוררת 2, תושבת ישראל ומנהלת המעונות בבית היתומים בפתחו נמצאה העוררת 1, תחת חסותה וגידלה אותה כבת לכל דבר. מאז נמצאה בפתח בית היתומים ועד עצם היום הזה, מתגוררת העוררת 1 בבית היתומים ושם מתקיים מרכז חייה. בניסיון להסדיר את מעמדה של העוררת 1 בישראל, פנתה העוררת 2 במהלך השנים לרשויות הרווחה, שפתחו לה תיק ואף הבטיחו לסייע לה ברישום העוררת 1. דא עקא, בסופו של יום דבר לא נעשה. עניינים אישיים

נוספים – מחלה קשה וממושכת בה חלתה אמה של העוררת 2, ומשבר עמוק שפקד את בנה לאחר מות אביו וסבתו – אף הם מנעו מהעוררת 2 לקדם את עניין רישומה של העוררת 1 בישראל.

7. על אף זאת, ערכה העוררת 2 במהלך השנים בירורים לגבי האופן בו ניתן להסדיר את מעמדה של העוררת 1 בישראל. ניסיונות אלו לא העלו דבר, בין היתר כיוון שהובהר לה ע"י פקידי לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית, שאחת הדרישות לרישום ילד במרשם האוכלוסין היא המצאת הודעת לידה, שמן הסתם לא נמצאה ברשותה ואף לא הייתה לה אפשרות להשיג. כחלק מבירורים אלו, התייעצה העוררת 2 אף עם מספר עורכי דין, שיעצו לה עצות שלא היה בהן תועלת ולא הביאו לרישום העוררת 1 במרשם האוכלוסין.

8. בסוף שנת 2007 פנו העוררות 1-2 לעוררת 3 וביום 14.2.2008 פנתה העוררת 3 ללשכת המשיבה 1 בירושלים המזרחית, בבקשה להסדרת מעמדה בישראל של העוררת 1. בין היתר, טענה העוררת 3, כי לאור העובדה שהעוררת 1 מתגוררת כל חייה בישראל, אפטרופסיתה היא תושבת ישראל וכל זיקותיה נתונות לישראל, הרי שיש לרושמה כתושבת ישראל. בעקבות הפנייה הודיעה לשכת המשיבה 1 לעוררות, כי הבקשה להסדרת מעמדה של העוררת 1 לא תטופל כל עוד לא יומצא לה צו הצהרתי מביהמ"ש לענייני משפחה, הקובע היכן נולדה העוררת 1 ומי הם הוריה. כך יוכל בית משפט יכול לקבוע כיצד תירשם הילדה ומה יהיו פרטיה המזהים.

9. בהתאם לדרישת המשיבה 1 הגישו העוררות ביום 20.11.2008 תובענה לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים, תמ"ש 27580/08, שעניינה מתן פסק דין הצהרתי בעניינה של העוררת 1. ההליך בבית המשפט לענייני משפחה הסתיים כעבור למעלה משלוש שנים, כאשר בתום דיון שנערך בביהמ"ש ביום 7.12.2011, הודיעה ב"כ המשיבה 1 כי היא שבה בה מחלק מדרישותיה וכי עניינה של העוררת 1 יועבר לבחינת המשיבה 2.

טיפול המשיבות 2 בבקשה

10. בהתאם להודעת ב"כ המשיבות לבית המשפט לענייני משפחה מיום 7.12.2011, המתינו העוררות למתן החלטה בעניינן על ידי המשיבה 2. ברם, לאחר חצי שנה של המתנה והחלטה בעניינן אין, הן נאלצו להגיש השגה בעניינן ביום 17.6.2012 לוועדת ההשגה לזרים של המשיבה 1 – השגה 441/12. העתק כתב השגה 441/12 ללא נספחים מצ"ב ומסומן ע/1.

עת"ם 28692-09-12

11. לאחר שגם הפנייה לוועדת ההשגה לזרים לא הביאה את המשיבות למתן החלטה בעניינה של העוררת 1, הבינו העוררות כי אין מנוס מלפנות לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים, על מנת שיתערב בנעשה ויורה למשיבות ליתן מענה לבקשה. ואכן, ביום 11.9.2012 הגישו העוררות לבית המשפט את עת"ם 28692-09-12.

העתק עת"ם 28692-09-12 ללא נספחים מצ"ב ומסומן ע/2.

12. ואכן, הגשת העתירה הובילה לכך שביום 17.10.2012 הוגשה מטעם ב"כ המשיבות הודעה לבית המשפט, לפיה המשיבה 2 נתנה החלטה לפיה תינתן לעוררת 1 אשרת תייר עם רישיון עבודה לשנתיים, לאחריהן תוכל העוררת 1 להגיש בקשה לשדרוג מעמדה וזו תיבחן בהתאם לנסיבות

העדכניות באותה עת. בעקבות מתן החלטה, ניתן ביום 29.10.2012 פסק דין המורה על מחיקת העתירה וביום 26.11.2012 קיבלה העוררת 1 את אשרת התייר מידי המשיבות.

העתק החלטת המשיבה 2 בעניינה של העוררת 1 מצ"ב ומסומן ע/3.

13. ביום 2.12.2012 שבו והגישו העוררות השגה לוועדת ההשגה של המשיבות, התוקפת את החלטה לפטור את העוררת האומללה, שאין לה כאמור לעיל כל מעמד בעולם, באשרת תייר ותו לא. נוכח נסיבותיה ההומניטאריות טענו העוררות כי מדובר בהחלטה בלתי סבירה, אשר אינה נותנת לעוררת 1 את הסעד לו היא זקוקה נואשות, קרי: מעמד בישראל.

העתק מכתב ההשגה ללא נספחים כפי שהוגש על ידי העוררות ביום 2.12.2012 ומספרו 873/12 מצ"ב ומסומן ע/4.

14. רק בעקבות מחאות חוזרות ונשנות מטעם העוררות הגישו המשיבות ביום 18.6.2013 כתב תשובה מטעמן להשגה.

העתק כתב התשובה ללא נספחים מצ"ב ומסומן ע/5.

15. בעקבות הגשת כתב התשובה הגישו העוררות ביום 30.6.2013 את תגובתן לכתב התשובה של המשיבות, וביום 4.7.2013 שבו והגישו המשיבות תגובה מטעמן לתגובת העוררות.

העתקי כתב התגובה של העוררות ותגובת המשיבות מצ"ב ומסומנים ע/6-7.

16. ביום 6.11.2013 נתנה ועדת ההשגה החלטה, לפיה נוכח פגם שנפל בהחלטה בעניינה של העוררת 1, שאין חולק על מצבה ההומניטארי העגום, יוחזר עניינה למשיבה 2 לצורך בחינה מחודשת ומתן החלטה חדשה בעניינה.

17. בנוסף, ובעקבות חששן של העוררות כי המשיבות ישובו ויתעלמו מהבקשה למשך חודשים רבים, הן פנו לוועדת ההשגה בבקשה כי תקבע לוח זמנים ברור לצורך בחינת הבקשה ומתן החלטה חדשה. בעקבות הבקשה הורתה הוועדה למשיבות, כי בחינת הבקשה ומתן החלטה החדשה בעניינן של העוררות ייעשו תוך שימת לב למשכי הזמן בטיפול בבקשת העוררות.

העתק החלטות ועדת ההשגה בעניינן של העוררות מצ"ב ומסומן ע/8.

18. בימים 23.3.2014, 24.4.2014, 25.5.2014 ו-26.6.2014 שבו ופנו העוררות למשיבה 2 בבקשה ליתן החלטה בעניינן.

העתק פניות העוררות למשיבה 2 מצ"ב ומסומנים ע/9.

19. דא עקא, כאמור לעיל, על אף החלטות ועדת ההשגה לא השכילו המשיבות לתת החלטה בעניינה של העוררת 1 עד עצם היום הזה. הנה כי כן, תחת שהמשיבות תפעלנה בהתאם להחלטות ועדת ההשגה בעניינה של העוררת 1 כמצופה מהן ותעשנה שימוש בסמכות המסורה בידן ליתן לעוררת 1 מעמד בישראל אשר יפתור את מצוקתה באופן אמיתי, הן מבכרות להמשיך ולהתעלם הן מהבקשה בעניינה של העוררת 1 והן מהוראות ועדת ההשגה – הן מההוראות בעניינן מתן החלטה חדשה בעניינה של העוררת 1 והן באשר לתשומת הלב הנדרשת בנוגע להתמשכות ההליכים בעניינה.

המסגרת המשפטית

20. להלן יטענו העוררות, כי התנהלות המשיבות בבקשתן בכלל וההתעלמות מהחלטות ועדת ההשגה בפרט, מנוגדת לחובותיהן המינהליות.

אי מענה המשיבות מנוגד לחובתן כרשות לפעול במהירות הראויה

21. על המשיבות, ככל רשות ציבורית, מוטלת החובה לטפל בעניינם של פונים בהגינות, בסבירות ובמהירות ראויה. כך פסק כבוד השופט ד' לויין בבג"ץ 6300/93 המכון להכשרת טוענות בית הדין נ' השר לענייני דתות, פ"ד מח(4) 451, 441:

על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר.

לעניין זה ראו עוד:

בג"ץ 758/88 קנדל נ' שר הפנים, פ"ד מו(4) 505; בג"ץ 4174/93 ויאלב נ' שר הפנים (לא פורסם), בסעיף 4 לפסה"ד; בג"ץ 1689/94 הררי נ' שר הפנים, פ"ד נא(1) 15.

22. חובתה של המשיבה לפעול בעניינם של הפונים אליה בזריזות ראויה, מעוגנת גם בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע לאמור:

הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור לעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.

23. החובה לפעול בתוך זמן סביר, ושלא לנקוט הזנחה וסחבת בבקשות התלויות ועומדות בפני הרשות, היא מיסודותיו של מינהל תקין. ראו לעניין זה ע"א 4809/91 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' קהתי, פ"ד מח(2) 190, 219.

24. בית המשפט העליון עמד על הדברים הללו בפסק דינו בבג"ץ 3680/95 טבריה נ' משרד הפנים, תק-על(1) 673, 673. באותו עניין אישר בית המשפט כסבירה את מדיניותו של המשיב, לבחון במקרים מסוימים את כנות הנישואין בטרם ירשום במרשם האוכלוסין את מי שהציג תעודת נישואין בתור "נשוי". עצם הבדיקה נמצאה סבירה, אך בית המשפט הוסיף על כך, כי:

יש לקוות כי היא (הבדיקה, ב.א.) נעשית ביעילות ובמהירות הראויה, ויש להניח כי גם במקרה שלפנינו הבדיקה לא תארך זמן רב (שם, דברי כבוד הנשיא ברק בעמ' 673).

25. במקרה דנן, בניגוד לחוק ולפסיקה, שותקות המשיבות במשך חודשים רבים מאוד, ומתעלמות באופן מופגן מבקשת העוררות והוראות ועדת ההשגה בעניינן. התנהלות זו של המשיבות לא רק שאינה מהירה או יעילה, כי אם חורגת באופן קיצוני מהמצופה מהתנהגות של רשות מינהלית סבירה, האמונה על היבטים משמעותיים של חיי הנזקקים לשירותיה.

אי מענה הרשות: הפרת הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית

26. התנהגות המשיבות כמפורט לעיל אף פוגעת בזכותן של העוררות 1-2 לחיות בצוותא ולקיים תא משפחתי יציב, כפי שבחרו. זכותו של כל אדם להקים תא משפחתי הינה זכות יסוד בשיטתנו המשפטית, שאין לפגוע בה, ואשר נגזרת מזכותו של כל אדם לכבוד.

27. גם המשפט הבינלאומי קובע כי לכל אדם החירות להינשא ולהקים משפחה. כך למשל, קובע סעיף 1(1)10 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, כ"א 1037, אושררה ע"י ישראל ביום 3.10.91, כי:

יש להעניק הגנה וסיוע רחבים ככל האפשר למשפחה, שהיא יחידת היסוד הטבעית של החברה, במיוחד לשם כינונה...

ראו עוד: ההכרזה האוניברסאלית בדבר זכויות האדם, שנתקבלה בעצרת האו"ם ב-10.12.48, ס' 1(8); סעיף 17(1) וסעיף 16(3) לאמנה הבינ"ל בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, כ"א 1040, נכנסה לתוקף לגבי ישראל ביום 3.1.1992.

28. בהתנהלותן בעניינן של העוררות, רומסות המשיבות את זכותן של העוררות 1-2 לחיי המשפחה ומזלזלות בתא המשפחתי שיצרו להן ובחשיבות יציבותו. פגיעה זו מתמשכת כל עוד הן אינן מאפשרות לעוררות 1-2 לנהל את חייהן בירושלים באופן תקין, תוך שהן מותירות את העוררת 1 באי-ודאות מחפירה באשר לעתידה.

אי מענה של הרשות מנוגד לחובותיה לטיפול במחוסרי מעמד

29. זאת ועוד. אי הסדרת מעמדה של העוררת 1 אף מנוגד להתחייבויותיה של ישראל על פי הדין הבינלאומי.

30. בהשתהותן של המשיבות – בניגוד להוראותיה הברורות של ועדת ההשגה – בהסדרת מעמדה של העוררת 1, הן פוגעות יחד ולחוד בחירויותיה הבסיסיות ביותר, עליהן התחייבה ישראל להגן, כאשר חתמה ואף אישררה את האמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, ביום 3 באוקטובר 1991. על פי סעיף 9 לאמנה:

מדינות שהן צד לאמנה זו מכירות בזכותו של כל אדם לביטחון סוציאלי.

ובסעיף 12 לאמנה:

מדינות שהן צד לאמנה זו מכירות בזכות כל אדם ליהנות מרמת הבריאות הגופנית והנפשית הגבוהה ביותר שאפשר להשיגה.

כמו כן, מפירים המשיבים את התחייבויותיהם בהתאם לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, אף היא משנת 1996.

על פי סעיף 16 לאמנה:

לכל אדם יש הזכות, כי יכירו בו, בכל מקום שהוא, כאישיות בפני החוק.

31. בנוסף קובע הדין הבינלאומי, כי יש להסדיר ולשפר את מעמדם של מחוסרי האזרחות. בסעיף הראשון לאמנה בדבר מעמדם של מחוסרי אזרחות, עליה חתמה ישראל בשנת 1954 (כתב אמנה 245.1), הוגדר המושג "מחוסר אזרחות" באופן הבא:

אדם שאינו נחשב לאזרח על-ידי שום מדינה מכוח החוק הנוהג בה.

בסעיף 27 לאמנה הוצהר כי:

המדינות המתקשרות יוציאו תעודות זהות לכל מחוסר-אזרחות שבשטחן, ושאינן בידו תעודת נסיעה בעלת תוקף.

עוד התחייבה המדינה בסעיף 32 לאמנה כי:

המדינות המתקשרות יקלו במידת האפשר, על מיזוגם והתאזרחותם של מחוסרי אזרחות. בייחוד יעשו את כל המאמצים על מנת להחיש את הליכי ההתאזרחות ולהפחית, כמידת האפשר, את ההיטלים וההוצאות הכרוכים בהליכים אלה.

ברוח אותה הכרה בינלאומית בזכות לנתינות ובחשיבותה, הוכרה גם בישראל הזכות לנתינות כזכות יסוד.

32. מהמקובץ עולה, כי העוררת 1 נופלת בגדרי ההגדרה של "מחוסר אזרחות" על פי האמנה, והאמנה חלה לגביה. מכך, נגזרות מחויבויותיה של מדינת ישראל כלפיה, ובכלל זאת אף אלו של המשיבות בערר זה, על כל המשתמע מכך. ברם, בעניינה של העוררת 1 גוררות המשיבות רגליים בכל הנוגע להתחייבויותיהן הבינלאומיות והן אף הופכות את הצהרות המדינה – שניתנו עת נחתמו האמנות – להבטחות ריקות מתוכן.

אי המענה הממושך מנציח את הפגיעה בכבוד האדם של המשיגה

33. אם לא די באמור עד כה על מנת להצביע על גודל העוול הגדול שנעשה לעוררת 1 בכל יום שהמשיבות מתמהמהות במתן החלטה בעניינה, נבקש להדגיש כי באי הסדרת מעמדה במשך זמן כה רב, ובניגוד מוחלט להוראות ועדת ההשגה, ממשיכות המשיבות ומנציחות את הפגיעה בזכותה של העוררת 1 לנתינות.

34. הזכות לנתינות הינה זכות בסיסית, המשולבת בזכויות היסוד של האדם – לכבוד ולחירות. המדינה היא הספק המרכזי ולעיתים הבלעדי של שירותים ויתרונות רבים, הנחוצים לניהול תקין של חיים והנתינות היא גורם מכריע בקביעת רמת חייו של הפרט ואיכותם. הנתינות במדינה מאפשרת שוויון בפני החוק, השתתפות פוליטית, זכות לבריאות, זכות לתעסוקה ולנגישות לשירותי חירום ולמשאבים סוציו-אקונומיים. מתן מעמד רשמי לאדם מאפשר לו את היכולת להזדהות בפני הרשויות ובפני אחרים ולהיות ישות מוכרת, ישות שמותר לה לנוע ממקום למקום, ישות שניתן להסדיר עבורה מסמכי נסיעה. הנתינות, אם כן, היא מרכיב מכונן ומהותי של זהות אנושית וכבוד אנושי. הנה כי כן, כפי שקבעה ועדת ההשגה, אשרת התייר שניתנה לעוררת 1 אינה מעמד, והיעדר מעמד הוא מצב פסול, הפוגע בכבודו של האדם.

35. ראו: יפה זילברשץ, **האזרחות: מהי ומה תהיה?** מחקרי משפט טז (תשס"א) 55, 60-61;

Jeffery L. Blackman, **State Successions and Statelessness: the Emerging Right to Effective Nationality Under International Law**, 19 Mich. J. Int'l L. 1141 (1997-1998);

Yaffa Zilbershats, **The Human Right to Citizenship** (Ardsley, New York: Transnational publishers, 2002);

Johannes M.M. Chan; **The Right to Nationality as a Human Right** 12 [1-2] Human Rights Law Journal 1 (1991).

36. הימנעות המשיבות, זמן כה ממושך, מהסדרת מעמדה של המשיגה 1 באופן שיבטיח את עתידה בעיר ובארץ בה גדלה והתחנכה, ובה מתגוררת האישה היחידה בעולם שדאגה לה כאם במשך כל חייה, משמעותה אחת: המשיבות פועלות בניגוד לחובתן כרשויות שלטוניות להגן על חייו, על גופו ועל כבודו של אדם (ראו סעיפים 4 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו). ללא מעמד, מוגבלות זכויותיו האזרחיות של אדם ונפגעת הווייתו האנושית. אין זה פלא, אם כן, כי הקהילה הבינלאומית - לרבות מדינת ישראל - רואות במעמד תנאי בסיסי לניהול חיים בכבוד.

סיכום

37. הבקשה להסדרת מעמדה של העוררת 1 הוגשה למשיבה 1 עוד בתחילת שנת 2008. מאז הגשתה של הבקשה נתקלו העוררות פעם אחר פעם בסחבת, זלזול והתעלמות בוטה מצד המשיבות. התנהלות פסולה זו נמשכת לדאבון לב גם במועד כתיבת שורות אלו, כאשר הפעם המשיבות מתעלמות לא רק מהבקשה אלא אף מהוראותיה הברורות של ועדת ההשגה בעניינה של העוררת 1. בהתנהלותן זו, מפירות המשיבות את חובותיהן כרשות מינהלית, ואינן פועלות במהירות הראויה, בלשון המעטה.

הנה כי כן, מבקשות העוררות מבית הדין הנכבד להורות למשיבות ליתן לאלתר מענה לבקשת העוררות להסדרת מעמדה של העוררת 1 בישראל. כמו כן מתבקש בית הדין הנכבד לחייב את המשיבות בתשלום שכ"ט עו"ד והוצאות משפט, תוך שנלקחים בחשבון התמשכות הליכי הטיפול בבקשת העוררות והסחבת הקיצונית שאפיינה אותם.

ירושלים, 11 באוגוסט 2014.